

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 13C/160/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6612209562
Dátum vydania rozhodnutia: 17.01.2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Šulaj
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2013:6612209562.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec samosudcom JUDr. Jánom Šulajom v právnej veci navrhovateľa Sociálna poisťovňa, so sídlom Ulica 29. augusta 8 a 10, Bratislava 1, IČO: 30 807 484, proti odporcom 1. X. Č., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y. H. XX, J. a 2. Č & T - okno plus, s. r. o., so sídlom A. Jiráska 8, Lučenec, IČO: 45 349 835, obaja zastúpení JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom so sídlom J. Kráľa 5/A, Lučenec, v konaní o zaplatenie 2.776,12 € s prísl. takto

rozhodol:

Návrh navrhovateľa o zaplatenie 2.776,12 € proti odporcom v 1. a 2. rade sa
z a m i e t a .

Navrhovateľ je p o v i n n ý nahradiť odporcom v 1. a 2. rade trovy konania vo výške 476,74 € v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku k rukám právneho zástupcu JUDr. Andreja Cifru.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ sa návrhom zo dňa 08.06.2012 domáhal uloženia povinnosti odporcovi v 1. rade X. Č. zaplatiť sumu 2.776,12 € z dôvodu, že podľa protokolu Inšpektorátu práce v Banskej Bystrici, č. IBB-16-27-2.2/P-J03-09 zo dňa 23.07.2009, v príčinnej súvislosti odporca spôsobil pracovný úraz a to tak, že poškodený Q. I. vykonával dňa 23.06.2009 okolo 10.00 hod. prácu - čistenie dvora a rozoberanie dvoch prístreškov podľa príkazu odporcu v 1. rade. Pri rozoberaní strešnej krytiny na jednom z prístreškov sa pod ním prelomila strecha a spadol z výšky cca 2 metre na nohy, pričom sa následne prevrátil na chrbát. Pri tomto páde si zranil oko a porezal ľavú ruku. Zamestnávateľ neurčil postihnutému bezpečný pracovný postup pri rozoberaní dreveného prístrešku, nevypracoval potrebnú dokumentáciu o stave miesta závažného pracovného úrazu a nevypracoval písomný dokument o posúdení rizika pre ním vykonávané činnosti prostredníctvom svojich zamestnancov, nemal vypracované hodnotenie nebezpečenstiev vyplývajúcich z pracovného pomeru, čo je v rozpore s §-om 6, §-om 17 a §-om 22 zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v zmysle neskorších predpisov. Poškodený Q. I. bol Sociálnou poisťovňou Bratislava následkom úrazu zo dňa 23.06.2009 uznaný dňom 23.06.2010 invalidným podľa §-u 70 ods. 1 a §-u 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť so 45 % v porovnaní zo zdravou fyzickou osobou. Poškodenému pánovi Q. I. boli vyplatené dôchodkové dávky formou invalidného dôchodku za obdobie od 23.06.2010 do 09.02.2012 vo výške 2.776,12 €. Navrhovateľ poukázal na zákonné ustanovenie §-u 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, v zmysle ktorého má Sociálna poisťovňa právo voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania. Navrhovateľ uviedol, že odporca bol vyzvaný na zaplatenie dlžnej sumy v celkovej výške 2.776,12 € výzvou č. 4/2012 zo dňa 30.01.2012, pričom škodu uznal, ale len čiastočne.

Navrhovateľ písomným podaním zo dňa 20.06.2012 rozšíril návrh na začatie konania proti odporcovi v 2. rade Č & T - okno plus, s. r. o., Lučenec, z dôvodov, pre ktoré sa domáhal

zaplatenia sumy aj voči odporcovi v 1. rade. Navrhovateľ uviedol, že odporca v 1. rade v odpovedi na výzvu zo dňa 19.03.2012, ktorá bola navrhovateľovi doručená dňa 22.03.2012, uviedol genézu svojich právnych vzťahov súvisiacu s daným úrazom, podľa ktorej mal mať v čase vzniku pracovného úrazu uzatvorenú zmluvu o združení s pánom H. I., podnikajúcim v tom čase pod IČO: 32 621 744, z ktorej mali byť členovia združenia doposiaľ zviazaní spoločne a nerozdielne. V nadväznosti na túto skutočnosť malo na podklade zápisnice zo dňa 01.05.2010 dôjsť k transformácii právnej formy podnikania odporcu v 1. rade a pána H. I. z fyzických osôb na spoločnosť s ručením obmedzeným, konkrétne na odporcu v 2. rade. Navrhovateľ naďalej zotrval na návrhu na zaplatenie voči odporcovi 1., pričom uviedol, že z platných právnych ustanovení, ani zo získaných, či odporcom 1. predložených listín, nijakým spôsobom mu nevyplýva prechod práv na náhradu škody z daného pracovného úrazu z odporcu 1. ako fyzickej osoby na odporcu 2. ako právnickej osoby, v ktorej je odporca 1. konateľom. Napriek tomu však navrhovateľ navrhol z opatrnosti zaplatenie žalovanej sumy aj od odporcu v 2. rade.

Odporcovia v 1. a 2. rade žiadali návrh na začatie konania zamietnuť. Uviedli, že v predmetnom konaní si navrhovateľ uplatňuje voči odporcom v 1. a 2. rade na základe ustanovenia §-u 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, nárok na náhradu škody vo výške 2.776,12 €, ktorá mu mala vzniknúť výplatom dávok v dôsledku zavineného protiprávneho konania odporcu v 1. rade, resp. odporcu v 2. rade. Navrhovateľ opiera svoj nárok o udalosť zo dňa 23.06.2009, pri ktorej došlo k pracovnému úrazu pána Q. I., šetreného Inšpektorátom práce Banská Bystrica pod č. IBB-16-27-2.2/P-J03-09. V súvislosti s posudzovaním otázky pasívnej legitímácie v tomto konaní odporcovia poukázali na to, že poškodený Q. I., pôvodne zamestnanec odporcu 1., bol v rámci predaja podniku podnikateľského združenia Č & T, ktorého členom bol aj odporca v 1. rade, prevedený v apríli 2010 do stavu zamestnancov odporcu 2. Predajom podniku odporcovi 2., ktorého súčasťou bol aj prevod práv a povinností z pracovnoprávnych vzťahov, teda došlo aj k prevodu nároku navrhovateľa na náhradu škody z odporcu v 1. rade na odporcu v 2. rade. K meritu samotného návrhu bez ohľadu na pasívnu legitímáciu vo veci, odporcovia zastávajú názor, že u odporcu v 2. rade je potrebné uviesť, že pracovnoprávny vzťah, upravený zákonníkom práce a teda aj zodpovednosť zamestnávateľa (odporcu v 2. rade) za pracovný úraz zamestnanca (Q. I.), treba dôsledne odlišovať od občiansko-právneho vzťahu podľa §-u 238 ods. 1 zákona č. 431/2003 Z. z., t. z. zodpovednosti zamestnávateľa za škodu vzniknutú navrhovateľovi, Sociálnej poisťovni, výplatom dávok. Škodu, ktorá vznikla navrhovateľovi vyplatením dávok zamestnancovi odporcu 2. nemožno považovať za škodu, ktorá vznikla v majetkovej sfére zamestnanca, ale za ujmu, ktorá vznikla priamo navrhovateľovi. Pri zodpovednosti za škodu podľa §-u 238 ods. 1 citovaného zákona ide o špeciálny druh občianskoprávnej zodpovednosti za škodu, ktorá sa líši nielen od objektívnej zodpovednosti upravenej Zákonníkom práce, ale aj od všeobecnej zodpovednosti za škodu, upravenej Občianskym zákonníkom (§ 420 a nasl. OZ). Odporcovia uviedli, že súd podľa ich názoru v predmetnej veci musí skúmať mieru zavinenia toho, kto škodu Sociálnej poisťovni spôsobil, a to bez ohľadu na to, či bolo spoluzavinenie zamestnanca namietané, alebo nie. V rozsahu, v akom sa na vzniku nároku poistenca Q. I. na poskytnutie dávky podieľali iné okolnosti, v prípade, v akom rozsahu bol spôsobený spoluzavinením samotného poistenca, tretia osoba nezodpovedá. Zavinenia, ako subjektívna kategória, je v prípade tohto občianskoprávneho zodpovednostného vzťahu medzi Sociálnou poisťovňou a treťou osobou (zamestnávateľom) neopomenuteľným predpokladom vzniku zodpovednosti za škodu na strane tretej osoby. Nakoľko osobitné predpisy (zákon č. 461/2003 Z. z.) otázku zavinenia v tomto zodpovednostnom vzťahu neupravujú, treba vychádzať zo všeobecnej úpravy (§ 420 - 441 OZ) a preto prichádza do úvahy aj možnosť úplného zbavenia sa zodpovednosti na strane tretej osoby (zamestnávateľa). Z uvedeného teda odporcom vyplýva, že aj v predmetnej veci pri nároku navrhovateľa na náhradu poskytnutých dávok tretích osôb je potrebné skúmať mieru zavinenia poberateľa dávok Q. I., lebo v rozsahu, v akom bolo jeho zavinenie, resp. spoluzavinenie, príčinou vzniku nároku na poskytnutie dávok, nemá tretia osoba povinnosť voči Sociálnej poisťovni nahradiť poskytnuté dávky, resp. nahradiť škodu vzniknutú výplatom dávok. Odporcovia poukázali na skutočnosť, že odporca v 1. rade už v priebehu vyšetrovania východiskovej udalosti - pracovného úrazu zo dňa 23.06.2009, poukázal na to, že príčinou vzniku úrazu bola nepozornosť zamestnanca, konanie proti pokynu, mokrý plech po daždi, tak ako to vyplýva zo záznamu o pracovnom úraze spísaného dňa 26.06.2009.

Súd vykonal vo veci dokazovanie výsluchom odporcu v 1. rade, výsluchom svedkov Q. I., X. Š., X. Č. mladšieho, H. I., H. I. mladšieho, V. I., prečítaním Protokolu Inšpektorátu práce Banská Bystrica zo dňa 23.07.2009 IBB-16-27-2.2/P-J03-09, Rozhodnutia Sociálnej poisťovne, Ústredia, zo dňa 27.07.2010 č. 681112602, výzvy č. 4 zo dňa 30.01.2012, potvrdenia o výške vyplatených dávok, odpovede na výzvu na zaplatenie, zápisnice o prevode hnutelného a nehnuteľného majetku pohľadávok, záväzkov a pracovníkov z fyzickej osoby na právnickú osobu, Zmluvy o zrušení zmluvy o združení, Pracovnej zmluvy a zistil tento skutkový stav:

Medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že dňa 23.06.2009 svedok Q. I., poistenec navrhovateľa, utrpel pracovný úraz tým spôsobom, že prepadol cez plechovú krytinu strechy spolu s niekoľkými plechmi na podlahu prístrešku z výšky cca 2 metre. Poškodený dopadol rovno na nohy, následne sa prevalil na chrbát a pri tomto páde si poranil ľavé oko a porezal ľavú ruku.

Z dôvodu vyššie uvedeného úrazu bol poškodený Q. I. Sociálnou poisťovňou uznaný dňom 23.06.2010 invalidným pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav, nakoľko pokles jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je o 45 % nižší v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Medzi účastníkmi konania ani nebolo sporné a odporcami nebolo namietané, že poškodenému Q. I. v období od 23.06.2010 do 09.02.2012 boli vyplatené formou invalidného dôchodku dôchodkové dávky vo výške 2.776,12 €.

Z protokolu Inšpektorátu práce Banská Bystrica zo dňa 23.07.2009 č. IBB-16-27-2.2/P-J03-09 o vyšetrení príčin závažného pracovného úrazu podľa §-u 7 ods. 3, písm. b), v nadväznosti na § 14 zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci, u zamestnávateľa X. Č.U. - firma Č & T so sídlom Rúbanisko III/34, Lučenec, vyplýva, že dňa 23.06.2009 nastúpil postihnutý Q. I. pred 08.00 hod. do zamestnania na pracovisko v Lučenci - Opatovej, na Jiráskovej ulici 8, spolu s ostatnými spolupracovníkmi (H. I., V. I., X. Č. mladší a podobne), kde sa zamestnanci prezliekajú. Keďže nemali inú prácu, poslal X. Č. - vedúci o cca 08.00 hod. skupinu šiestich zamestnancov, vrátane Q. I., na pracovisko na B. T. Č. X. Toto pracovisko sa malo vrátiť majiteľovi objektu a bolo ho treba uviesť do pôvodného stavu, ktoré spočívalo vo vyčistení dvora od odpadu a rozobrať dvoch drevených prístreškov - väčšieho (rozmery cca 8,3 m x 4,4 m a výške 2,5 m) a jedného menšieho (rozmery 3 m x 2 m x 2 m). Keď odpad vyvozili, začali okolo 10.00 hod. s rozoberaním prístreškov. Prístrešok začali rozoberať postihnutý, H. I. starší a V. I., menší prístrešok rozoberali H. I. mladší a X. Č. mladší. Svedok X. Š. dočistoval dvor a vyvážal zostávajúci odpad do kontajnera. Strecha väčšieho prístrešku bola zhotovená z drevených hranolov, všetko o rozmeroch 15 x 12 cm naprieč uložených vo vzdialenosti cca 1 m, odspodu pomedzi boli prehnité drevené laty. Na drevenej konštrukcii strechy bol voľne položený vlnitý plech o rozmeroch 2 x 1 m. Postihnutý vyšiel rebríkom na strechu (výška cca 2,5 m nad terénom) a podával spolupracovníkom, ktorí stáli na sklenárskom stole (o rozmeroch 210 x 185 cm a výške 82 cm), jednotlivé kusy plechovej krytiny. Postihnutý stál na plechovej streche a v smere od steny budovy postupne odoberal krytinu tak, že chrbtom cúval k spolupracovníkom (stáli vedľa rozoberaného prístrešku na sklenárskom drevenom stole). Keď bral prvý plech z druhého radu (bol celkovo asi piaty), náhle prepadol cez plechovú krytinu strechy, pričom spadol s niekoľkými plechmi na podlahu prístrešku z výšky cca 2 m. Dopadol rovno na nohy, následne sa prevalil na chrbát, pričom si pri páde poranil ľavé oko, porezal si ľavú ruku. Spolupracovníci mu pomohli vstať, naložili ho do osobného auta a odviezli na ošetrovanie na chirurgiu do nemocnice v Lučenci. K úrazu došlo cca o 10.00 hod.

Inšpektorát práce vo vyššie uvedenom protokole konštatuje v bode „G“ v príčinnej súvislosti s udalosťou nedostatky na strane zamestnávateľa X. Č., ktoré spočívajú v neurčení postihnutému Q. I. bezpečného pracovného postupu pri rozoberaní dreveného prístrešku v tom, že rozoberanie strechy, vyrobenej z materiálu s nedostatočnou pevnosťou, nebolo vykonané bezpečným spôsobom (pohyb postihnutého po voľne položenej vlnitej plechovej krytine), čo je v rozpore s §-om 6 ods. 1, písm. i) zákona č. 124/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov v nadväznosti na § 4, príloha 1, článok 9.5 Nariadenia vlády SR č. 391/2006 Z. z. Nedostatky zo strany postihnutého Q. I., v priamej príčinnej súvislosti s udalosťou, zistené neboli.

Rozhodnutím Sociálnej poisťovne, Ústredie, Bratislava, zo dňa 27.07.2010, pod č. 6811126102, bolo rozhodnuté o priznaní invalidného dôchodku poistencovi Q. I., ktorý mu bol priznaný od 23.06.2010 vo výške XXX,XX € mesačne. Dôchodok bol priznaný z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 45 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Rozhodnutím zo dňa 22.09.2010 pod č. 6811126102 bol invalidný dôchodok zvýšený na sumu XXX,XX €.

Výzvou zo dňa 30.01.2012 pod č. 4/2012 vyzval navrhovateľ odporcu v 1. rade, X. Č., na zaplatenie sumy 2.776,12 €, s poukazom na zákonné ustanovenie §-u 238 zákona č. 461/2003 Z. z.

Z potvrdenia o výške vyplatených dávok Sociálnej poisťovne zo dňa 24.01.2012 vyplýva, že v období od 23.06.2010 do 09.02.2012 poškodenému Q. I. bol vyplatený invalidný dôchodok vo

výške 2.776,12 €.

Odporca v 2. rade v odpovedi na výzvu č. 4/2012, ktorú adresoval navrhovateľovi dňa 19.03.2012 a ktorá mu bola doručená dňa 22.03.2012, uviedol, že pán Q. I. je od apríla 2010 zamestnancom obchodnej spoločnosti Č & T - okno plus, s. r. o. so sídlom v Lučenci, pričom poukázal na skutočnosť, že spolu s pánom H. I., ako fyzickou osobou, vykonával odporca v 1. rade, X. Č., na základe zmluvy o združení podnikateľskú činnosť ku dňu 30.06.2010, kedy združenie Č & T bolo zrušené. Zo záväzkov voči tretím osobám za trvania združenia členovia združenia boli zaviazaní spoločne a nerozdielne. K pracovnému úrazu poškodeného Q. I. došlo dňa 23.06.2009, pričom dňa 19.02.2010 vznikla obchodná spoločnosť Č & T - okno plus, s. r. o. a dňa 28.04.2010 bol pán Q. I. v súlade s §-om 480 Obchodného zákonníka v rámci predaja podniku spolu s ostatnými zamestnancami automaticky prevedený do stavu zamestnancov združenia Č & T do stavu zamestnancov obchodnej spoločnosti Č & T - okno plus, s. r. o. Na nového zamestnávateľa tým v súlade s §-om 31 Zákonníka práce prešli spolu so zamestnancami aj všetky práva, povinnosti a nároky z uvedených pracovnoprávných vzťahov vyplývajúce. Dňa 16.06.2010 bolo združenie Č & T zrušené. Odporca v 2. rade v odpovedi uvádza, že regresný nárok na náhradu škody, ktorú si navrhovateľ uplatňuje v rozsahu 100 %, sa mu javí ako neprimeraný. Zo šetrenia Inšpektorátu práce Banská Bystrica je zrejmé, že vec bola zhodnotená ako pracovný úraz, nakoľko k nemu došlo pri plnení pracovných povinností. Nemožno však opomíňať skutočnosť, že ku vzniku pracovného úrazu značnou mierou prispelo impulzívne konanie Q. I. mimo rámca pokynov zamestnávateľa, ktoré zamestnávateľ prakticky nemal možnosť ovplyvniť a nemohol mu ani predísť, čo jasne vyplýva aj z vyjadrení osôb prítomných pri úraze, zachytených v písomných zápisoch inšpektorátu práce.

Zo záznamu o registrovanom pracovnom úraze inšpektorátu práce zo dňa 01.07.2009 v časti opisu priebehu úrazu vyplýva, že pri rozoberaní strechy prístrešku z vlnitého plechu, poškodený Q. I. tento podával spolupracovníkom a pri tejto práci sa mu zrazu plechy podlomili, pričom pri páde si poranil ľavú ruku a ľavé oko. Spadol do podrepu, z výšky cca 2 metre, pričom počas celej práce stál na vlnitom plechu. Ako príčina úrazu v bode 8 je uvedená nepozornosť zamestnanca, konanie proti pokynu a mokrý plech po daždi. Záznam podpísal zamestnanec Q. I. dňa 26.06.2009, tak ako to vyplýva z bodu 9 tohto záznamu.

Z výpovede poškodeného - svedka Q. I. na pojednávaní dňa 19.11.2012 vyplýva, že v deň úrazu vedúci, pán Č. starší, poslal skupinu zamestnancov v zložení poškodeného Q. I., X. Š., X. Č. mladšieho, H. I. Q., V. I. U. H. I. W., demontovať prístrešok. Začali s prácami s tým, že najprv demontovali podlahu a túto vyvážali na fúrikoch preč. Keď to urobili, prikrčili k demontáži strechy. Svedok uviedol, že nejakou spoločnou debatou sa ujednotili, že demontáž sa bude robiť zo stola o veľkosti 2 x 3 m, z ktorého sa mala krytina demontovať. Strecha bola ešte v celosti. Svedok si už nespomína, či demontáž išla riadne, alebo z akého dôvodu, ale myslí si, že to bolo nejaké spontánne rozhodnutie, lebo priamo to nikto nepovedal, že sa prikrčí k rozoberaniu strechy tým spôsobom, že sa na ňu vylezie. V areáli bol rebrík, ktorý svedok Q. I. zobral a uviedol, že s ním chcel na strechu liezť ešte aj spolupracovník V. I.. Tomuto však povedal, aby zostal dole a sám na strechu vyliezol. Jeden rad plechu zobral, s tým, že ho podával a keď sa presunul dozadu, aby pokračoval, tak prepadol cez strechu, pričom bol otrasený, vie, že mu tiekla krv. Svedok potvrdil, že žiadny pokyn, aby vyliezol na strechu, nedostal.

Svedkovia, H. I. W., X. Š.S., H. I. Q., V. I., zhodne uviedli, že spôsob demontáže strechy prístreška bol ustálený na základe ich dohody tým spôsobom, že rozoberanie sa bude realizovať zo zeme s použitím sklenárenského stola o rozmeroch 2 x 3 x 0,8 metra. Svedkovia potvrdili, že žiadny príkaz na rozoberanie strechy tým spôsobom, že by niektorý zo zamestnancov mal na strechu vyliezť a vlnitý plech demontovať zhora, nebol, čo potvrdil aj poškodený Q. I., keď uviedol, že sa jednalo o spontánne rozhodnutie.

Zo zmluvy o zrušení zmluvy o združení uzatvorenej medzi účastníkmi H. I., nar. XX.XX.XXXX a X. Č., nar. XX.XX.XXXX vyplýva, že k 30.06.2010 zaniká združenie fyzických osôb pod názvom Č & T so sídlom na Vajanského ulici.

Zo zápisnice o prevode hnutel'ného a nehnuteľného majetku pohľadávok a záväzkov a pracovníkov z fyzickej osoby na právnický subjekt, zo dňa 01.05.2010, vyplýva, že účastníci združenia H. I. a X. Č. z dôvodu organizačnej štruktúry a rozšírenia podnikateľských možností sa rozhodli zmeniť formu podnikania z fyzických osôb na spoločnosť s ručením obmedzeným pod názvom Č & T - okno plus, s. r. o., na ktorú sa prevádza všetok hnutel'ný majetok a zároveň sa preberajú na novú firmu všetky záväzky a pohľadávky s tým, že s pracovníkmi uzatvorené pracovné zmluvy prechádzajú na

novovo vzniknutý subjekt, čo bolo ohlásené v Sociálnej aj zdravotnej poisťovni.

Z pracovnej zmluvy zamestnávateľa Č & T sklenárstvo a rámovanie obrazov zo dňa 02.05.2000 so zamestnancom Q. I. vyplýva, že pracovný pomer bol dojednaný s dňom nástupu od 02.05.2000 na dobu neurčitú.

Zamestnanec Q. I. dojednal dňa 28.04.2010 so zamestnávateľom Č & T - okno plus, s. r. o., pracovnú zmluvu s nástupom do práce od 01.05.2010 (č. I. 51).

Podľa § 480 zákona č. 513/1991 Zb. (Obchodný zákonník, ďalej len ObZ), práva a povinnosti vyplývajúce z pracovnoprávných vzťahov k zamestnancom podniku prechádzajú z predávajúceho na kupujúceho.

Podľa § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, sociálna poisťovňa má právo voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania; výšku škody preukazuje Sociálna poisťovňa potvrdením príslušnej organizačnej zložky Sociálnej poisťovne o výške vyplatených dávok.

Podľa § 420 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. (Občiansky zákonník, ďalej len OZ), každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

Podľa § 420 ods. 2 OZ, škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá.

Podľa § 420 ods. 3 OZ, zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

Podľa § 441 OZ, ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

Podľa § 6 ods. 1, písm. i) zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene niektorých zákonov, zamestnávateľ v záujme zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci je povinný určovať bezpečné pracovné postupy.

Podľa § 4 Nariadenia vlády č. 391/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko, zamestnávateľ je povinný zabezpečiť, aby pracovisko podľa § 1 ods. 1 spĺňalo požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci uvedené v prílohách č. 1 a 2.

Podľa § 31 ods. 1 zákona č. 311/2001 Z. z. (Zákonník práce, ďalej len ZP), ak sa predáva zamestnávateľ alebo jeho časť, práva a povinnosti z pracovnoprávných vzťahov prechádzajú z predávajúceho zamestnávateľa na kupujúceho zamestnávateľa.

Podľa § 31 ods. 2 ZP, ak po odstúpení od zmluvy o predaji zamestnávateľa alebo jeho časti nedôjde k prechodu práv a povinností z pracovnoprávných vzťahov na ďalšieho nadobúdateľa, uspokojenie nárokov z pracovnoprávných vzťahov zabezpečuje predávajúci zamestnávateľ.

Podľa § 31 ods. 3 ZP, ak zamestnávateľ-prenajímateľ dá do nájmu časť zamestnávateľa inému zamestnávateľovi, práva a povinnosti z pracovnoprávných vzťahov voči zamestnancom tejto časti prechádzajú na zamestnávateľa-nájomcu.

Podľa § 31 ods. 4 ZP, ak po skončení nájmu zamestnávateľa alebo jeho časti nedôjde k prechodu práv a povinností z pracovnoprávných vzťahov na ďalšieho nájomcu, uspokojenie nárokov z pracovnoprávných vzťahov zabezpečuje zamestnávateľ-prenajímateľ; to sa nevzťahuje na zamestnancov prijatých do zamestnania zamestnávateľom-nájomcom odo dňa vzniku nájmu.

Podľa § 31 ods. 5 ZP, ak sa zrušuje zamestnávateľ, určí orgán, ktorý zamestnávateľa zrušuje, ktorý zamestnávateľ je povinný uspokojiť nároky zamestnancov zrušeného zamestnávateľa alebo uplatňovať jeho nároky.

Podľa § 31 ods. 6 ZP, ak sa pri zrušení zamestnávateľa vykonáva jeho likvidácia, má likvidátor povinnosť uspokojiť nároky zamestnancov zrušeného zamestnávateľa.

Podľa § 31 ods. 7 ZP, ak dôjde k prechodu práv a povinností z pracovnoprávných vzťahov, je zamestnávateľ povinný dodržiavať kolektívnu zmluvu dohodnutú predchádzajúcim zamestnávateľom, a to až do skončenia jej účinnosti.

Podľa § 31 ods. 8 ZP, pri prechode práv a povinností z pracovnoprávných vzťahov z doterajšieho zamestnávateľa na preberajúceho zamestnávateľa právne postavenie a funkcia zástupcov zamestnancov zostávajú zachované do uplynutia funkčného obdobia, ak sa nedohodnú inak.

Podľa § 31 ods. 9 ZP, ustanovenia o prechode práv a povinností z pracovnoprávných vzťahov sa nevzťahujú na zamestnávateľa, na ktorého bol súdom vyhlásený konkurz.

Hmotnoprávnym základom pre uplatnenie práva navrhovateľa na náhradu škody vzniknutej výplatom dôchodkovej dávky, je od 01.12.2004 ustanovenie §-u 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, v zmysle ktorého má Sociálna poisťovňa voči tretím osobám právo na náhradu škody, ktorá vznikla výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania.

Zákonným predpokladom vzniku nároku Sociálnej poisťovne podľa uvedeného zákonného ustanovenia je, že poisťovňa uhradila svojmu poistencovi dávky dôchodkového zabezpečenia, ktoré boli poskytnuté a vyplatené ako následok zavineného protiprávneho konania tretej osoby proti poistencovi. Ustanovenie §-u 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. priznáva Sociálnej poisťovni špecifické práva požadovať náhradu poskytnutých dávok a náhradu škody od tretích osôb v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania voči poberateľovi dávky. Ak bola poistencovi poskytnutá dávka, ale vznik jeho nároku na dávku nebol zapríčinený zavineným protiprávnym konaním tretej osoby, nemá Sociálna poisťovňa v zmysle vyššie uvedeného zákonného ustanovenia regresné právo na náhradu dávky (škody). Z uvedeného vyplýva, že tretia osoba má povinnosť nahradiť poskytnuté dávky Sociálnej poisťovni len v takom rozsahu, v akom je jej zavinené protiprávne konanie v príčinnej súvislosti s poskytnutými dávkami, na ktoré poistencovi vznikol nárok v dôsledku konania tretej osoby. V rozsahu, v akom sa na vzniku nároku poistenca na poskytnutie dávky podieľali iné okolnosti, prípadne, v akom rozsahu bol spôsobený spoluzavinením poistenca, tretia osoba nezodpovedá.

Z uvedeného vyplýva, že aj pri nároku Sociálnej poisťovne na náhradu poskytnutých dávok od tretích osôb podľa citovaných ustanovení, treba skúmať mieru zavinenia poberateľa dávok, lebo v rozsahu, v akom bolo jeho zavinenie (spoluzavinenie) príčinou vzniku nároku na poskytnutie dávok, nemá tretia osoba voči Sociálnej poisťovni povinnosť nahradiť poskytnuté dávky, resp. nahradiť škodu vzniknutú výplatom týchto dávok.

Pre priznanie regresných nárokov Sociálnej poisťovne vyplývajúcich z osobitného občianskoprávneho vzťahu upraveného vyššie uvedenými zákonnými ustanoveniami, je vždy rozhodujúci prvok zavinenia tretej osoby a to bez zreteľa na to, či v prípade tejto tretej osoby prichádza v inom, napr. v pracovnoprávnom vzťahu od úvahy jej objektívna zodpovednosť (napr. zodpovednosť zamestnávateľa za škodu spôsobenú pracovným úrazom). Zavinenie ako subjektívna kategória je v prípade tohto občianskoprávneho zodpovednostného vzťahu neopomenuteľným predpokladom vzniku zodpovednosti. Keďže osobitný právny predpis a to zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení otázku zavinenia, resp. spoluzavinenia v tomto zodpovednostnom vzťahu neupravuje, treba vychádzať zo všeobecnej úpravy §-ov 420 a 441 Občianskeho zákonníka. Prichádza preto do úvahy aj možnosť zbavenia sa zodpovednosti.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že medzi navrhovateľom Sociálnou poisťovňou a zamestnávateľom vzniká osobitný druh zodpovednostného občianskoprávneho vzťahu dňom, kedy dôjde k udalosti, resp. konaniu, v tomto prípade úrazu, ktorý tento zodpovednostný právny vzťah zakladá. Podľa názoru súdu zodpovedným subjektom je ten subjekt, ktorý sa dopustil protiprávneho zavineného konania a tým na strane navrhovateľa Sociálnej poisťovne spôsobil škodu. Keďže sa nejedná o vzťah pracovnoprávny, podľa názoru súdu, prechod práv a povinností z pracovnoprávných vzťahov sa uvedeného nedotýka. V otázke pasívnej vecnej legitímácie v spore preto podľa názoru súdu je pasívne vecne legitimovaným naďalej bývalý zamestnávateľ, člen združenia, X. Č., tak ako to bolo aj v pôvodnom návrhu uvedené, a subjekt, na ktorý práva prešli z pracovnoprávných vzťahov a to s poukazom na zákonné ustanovenie §-u 477 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka, v spojení s §-om 477 ods. 3 Obchodného zákonníka, sa na prechod záväzku nevyžaduje súhlas veriteľa, predávajúci však ručí za splnenie prevedených záväzkov kupujúcim. Z uvedeného teda vyplýva, že odporca v 2. rade za záväzok vzniknutý zo zodpovednostného občianskoprávneho vzťahu odporcu v 1. rade na základe zmluvy o predaji podniku ručí a teda je pasívne vecne legitimovaným v spore.

Skutočnosť, že odporcovia v 1. a 2. rade sú pasívne vecne legitimovanými v spore, t. z. že hmotné právo im svedčí, však automaticky neznamená, že sú aj subjektmi zodpovednými za škodu, ktorá bola spôsobená navrhovateľovi vyplatením dávok dôchodkového zabezpečenia. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že odporca v 1. rade sa nedopustil zavineného protiprávneho konania, ktoré by bolo v priamej príčinnej súvislosti so vznikom úrazu poškodeného zamestnanca Q. I.. Pri plnení pracovných povinností poškodeného Q. I. a ďalších piatich členov pracovnej skupiny sa demontážou drevených prístreškov jednalo o rutinné pracovné úkony, nevyžadujúce si žiadny špeciálny prístup, resp. školenie, ktorý by mal zamestnávateľ vykonať a zamestnancov inštruovať. Zamestnanci, ktorí boli vo veci vyslúchaní ako svedkovia, potvrdili, že pracovný postup bol určený tým spôsobom, že demontáž sa mala vykonávať zo zeme pri použití sklenárenského stola a následného zberania strešnej krytiny zamestnancami z tohto stola a jej uskladňovania. Sám poškodený Q. I. potvrdil, že z jeho strany sa jednalo o konanie, na ktoré nebol zo strany zamestnávateľa nijako vyzvaný, jednalo sa o jeho spontánne rozhodnutie. Sám svedok do zápisu inšpektorátu práce uviedol, že predák určený nebol, ale on bol služobne najstarší, čo vysvetľuje aj jeho spôsob správania sa, keď sám, z vlastnej iniciatívy, vyliezol po rebríku na strechu prístrešku a začal tieto práce realizovať. Zo strany zamestnávateľa bol určený bezpečný pracovný postup, spočívajúci v demontáži zo zeme, pričom neboli zo strany zamestnávateľa dané žiadne inštrukcie, ktoré by vyústili do konania poškodeného Q. I.. Zamestnávateľ teda na konaní pána I. žiadne zavinenie nenesie a teda vzniknutý úraz nezavinil. Z uvedeného dôvodu nebol zákonný rámec pre priznanie práva navrhovateľa voči odporcom v 1. a 2. rade.

Podľa § 142 ods. 1 O. s. p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 149 ods. 1 O. s. p. ak advokát zastupoval účastníka, ktorému bola prisúdená náhrada trov konania, je ten, ktorému bola uložená náhrada týchto trov, povinný zaplatiť ju advokátovi.

Odporcovia 1., 2. boli v konaní zastúpení advokátom JUDr. Andrejom Cífrom. Keďže boli v konaní úspešní, súd im priznal náhradu trov právneho zastúpenia za štyri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, vrátane prvej porady s klientom, vyjadrenie k návrhu na začatie konania zo dňa 12.11.2012 a 2 x zastupovanie na meritórnom pojednávaní dňa 19.11.2012 a 07.01.2013, t. z. za 4 úkony právnej služby po 111,21 €, spolu s režijným paušálom 3 x 7,63 € a 1 x 7,81 €, čo spolu predstavuje 476,74 €.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd v Lučenci, Ulica Dr. Herza 14, 984 37 Lučenec.

Podľa § 205 ods. 1 O. s. p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O. s. p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde, a aby každý účastník dostal jeden rovnopis odvolania. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Podľa § 205 ods. 2 O. s. p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205 písm. a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O. s. p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa § 205a ods. 1 O. s. p. skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak

- a) sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,
- b) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,
- c) odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4,
- d) ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Podľa § 205a ods. 2 O. s. p. ustanovenie odseku 1 sa nepoužije v konaniach podľa § 120 ods. 2.

Podľa § 221 ods. 1 O. s. p. súd rozhodnutie zruší, len ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,
- c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,
- f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,
- g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát,
- h) súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav,
- i) sa rozhodlo bez návrhu, nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali,
- j) bol odvolacím súdom schválený zmier.

Ak nebude povinnosť týmto rozhodnutím stanovená splnená dobrovoľne, možno sa jej plnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrhom na súdny výkon rozhodnutia.